

ایران در هفته‌ای که گذشت (۱۴ تا ۲۰ اردیبهشت ۱۳۸۱ - ۴ تا ۱۰ مه ۲۰۰۲)

محکومیت سیامک پورزند و نگرانی خانواده او

شنبه چهاردهم اردیبهشت ماه ۱۳۸۱، سیامک پورزند، نویسنده و مترجم، در دادگاه انقلاب اسلامی رژیم به هشت سال زندان محکوم شد. در جریان محاکمات این نویسنده و مترجم، از طرف دادگاه با القابی هم چون "جاسوس"، "مأمور ساواک"، "خبرچین و گیرنده دلار"، "رابط دلخ و خارج" و ... متهم شده بود. در پی محکومیت سیامک پورزند خانواده او با انتشار اطلاعیه‌ای از وضعیت او ابراز نگرانی کردند. در این اطلاعیه آمده است: «سیامک پورزند که هنوز بعد از ۷ ماه معلوم نیست در کدام بازداشت‌گاه نگاه‌داری می‌شود، اخیراً بعد از دو ماه بی‌خبری کامل با خواهرش در محل اداره اماکن واقع در خیابان مطهری دیدار کرده است. در این دیدار نام‌برده از حیث جسمی و روانی به شدت صدمه خورده و نحیف مشاهده شده به حدی که نگرانی در باره وضعیت او خواب و آسایش را از افراد خانواده ربوده است». و در پایان آمده است: «به لحاظ وضعیت بسیار نامطلوب جسمی و روحی سیامک پورزند به خود اجازه می‌دهیم از تمام نهادهای مرتبط با مراعات حقوق متهم و موازین حقوق بشر بخواهیم موضوع را پی‌گیری کنند و موجبات لازم را فراهم سازند تا دست کم سیامک پورزند با هزینه خانواده در یک بیمارستان فوراً بستری و تحت درمان قرار گیرد».

اطلاعیه مطبوعاتی اتحادیه سراسری خبرنگاران بریتانیا ایرلند در مورد محاکمه سیامک پورزند

اتحادیه خبرنگاران بریتانیا و ایرلند حکم زندان سیامک پورزند، روزنامه نگار ۷۱ ساله ایرانی را محکوم کرده آن را «تهاجمی علیه آزادی مطبوعات» میدانند. در ۳ ماه امسال، در پی محاکمه‌ای مخفی، پورزند به جرم «به خطر انداختن امنیت ملی، ارتباط با جریانهای ضد انقلابی و سلطنت طلب» به ۸ سال زندان محکوم شد. او در این رابطه از خود دفاعی نکرد. خانواده پورزند نگران موقعیت جسمی و روحی او هستند و معتقدند قبل از دادگاه او تحت فشار بوده است. پورزند، که مسول یک مرکز فرهنگی هنری بود، در نشریات گوناگونی مقاله می‌نوشت و در آذر ماه سال ۱۳۸۰ ناپدید گردید. خانواده او تنها پس از این ناپدید شدن از دستگیری او مطلع شدند. «جرمی دبیر» دبیر اول اتحادیه خبرنگاران بریتانیا گفت: «از همه حملاتی که در سراسر جهان به آزادی مطبوعات می‌شود، این عمل یکی از انزجارآورترین حملات است. شیوه دستگیری «پورزند» و ادعا پیرامون اعترافات او به جرم‌های واهی محکوم است. ما از دولت بریتانیا و دیگر کشورهای اروپایی می‌خواهیم از روابط دیپلماتیک خود استفاده کنند و به رژیم ایران اعتراض کنند». اتحادیه سراسری خبرنگاران بریتانیا مدت‌هاست پیرامون آزادی روزنامه‌نگاران ایرانی فعال بوده است. در ماه ژانویه امسال ما به اتفاق «تربونال بین‌المللی جنایات علیه بشریت در ایران» فیلم‌های بازجویی از متهمان قتل‌های زنجیره‌ای را نشان دادیم که بخشی از کوشش رژیم برای فاصله گرفتن از این پرونده بود. «جرمی دبیر» می‌گوید: «فیلم‌ها نشان داد این رژیم چه شیوه‌های تکان‌دهنده‌ای برای کسب اعتراف از کارگزاران خود بکار می‌گیرد. وحشتناک است تصور کنیم چه شیوه‌های علیه کسی چون پورزند که مدافع آزادی مطبوعات بود مورد استفاده قرار گرفته است».

توقیف «نوروز» و چند روزنامه دیگر

به دنبال تعطیلی روزنامه «بنیان» و توقیف یک‌روزه‌ی روزنامه «ایران» در روز پنج‌شنبه ۱۹ اردیبهشت ماه ۸۱ روزنامه «نوروز» ارگان غیررسمی حزب مشارکت ایران اسلامی، حزب اکثریت مجلس شورای اسلامی، بر پایه حکم رئیس دادگاه توقیف و محسن میردامادی مدیرمسئول این روزنامه به شش ماه زندان و چهار سال محرومیت از مشاغل مطبوعاتی محکوم شد. جرم این

روزنامه از سوی دادگاه «تبلیغ علیه نظام، ترویج ابتذال و فرهنگ غرب، انتشار شایعات و اکاذیب به قصد تشویش اذهان عمومی» اعلام شده است. هم‌زمان با تعطیلی این روزنامه، نشریه «شمس تبریز» نیز توقیف و مدیر مسئول آن به ۱۷ ماه زندان و ۷۴ ضربه شلاق محکوم گردید. «شمس تبریز» نشریه‌ای است که به ترویج فرهنگ آذری مبادرت می‌کرد. و از سوی دادگاه به «قوم‌گرایی و ترویج اختلاف میان مردم» متهم شده است. به دنبال توقیف «شمس تبریز» جمعی از دانش‌جویان دانش‌گاه ارومیه با امضای طوماری اعتراض خود را نسبت به لغو امتیاز نشریه «شمس تبریز» اعلام کردند. با بسته شدن و توقیف روزنامه‌های «نوروز» و «بنیان» و «شمس»، شمار روزنامه‌ها و نشریات تعطیل شده در دو سال گذشته به ۸۵ رسید و با محکومیت دو مدیرمسئول روزنامه «نوروز» و نشریه «شمس تبریز» به زندان و محرومیت از کار مطبوعاتی و شلاق، سیاست سرکوب گسترده خبرنگاران، روزنامه‌نگاران و نویسندگان دور جدیدی به خود گرفته است.

اعتراض جمعی دانش‌جویان دانش‌گاه آزاد یزد

دانش‌جویان دانش‌گاه آزاد یزد با سازمان‌دهی یک گردهم‌آیی اعتراضی در روز سه‌شنبه ۱۷ اردیبهشت ۸۱، خواستار رسیدگی مسئولان به مشکلات صنفی و کاهش فشار بر دختران دانش‌جو شدند. در این گردهم‌آیی دانش‌جویان به «ایجاد تبعیض بین دانش‌جویان، انجام کارهای حساسیت‌زا در محیط دانش‌گاه، اجبار در پوشش چادر، کمبود امکانات پژوهشی و فرهنگی در دانش‌گاه و خواب‌گاه و نیز بی‌کیفیتی غذای سلف دانش‌گاه» اعتراض کردند. در جریان این گردهم‌آیی دکترسلطانی رئیس دانش‌گاه تلاش کرد با طرح این که «آنچه حق است و از توان من و دانش‌گاه بر می‌آید برای شما انجام خواهم داد»، دانش‌جویان را دعوت به آرامش کند که با اعتراض شدید دانش‌جویان روبرو شد. یکی از دانش‌جویان دختر معترض در مورد علت گردهم‌آیی‌شان گفت: «در دین اسلام هیچ اجباری برای پوشش چادر نیست، در صورتی که در دانش‌گاه ما با وجود گرمای بسیار زیاد هوا پوشش چادر اجباری شده است». و یکی از دانش‌جویان رشته طراحی پارچه نیز گفت: «متأسفانه دانش‌جویان رشته هنر در این دانش‌گاه به عنوان بی‌دین‌ترین دانش‌جویان معرفی شده و ما نمی‌توانیم هیچ‌گونه ارتباط درسی و کاری و صحبت باهم‌کلاسی‌های پسر خود داشته باشیم و حتی برای رفتن به نمایش‌گاه‌های هنری نیز ما را از هم جدا می‌کنند». و دانش‌جوی دیگری گفت: «چندی پیش طی یک عمل نابخردانه ورودی‌های دانش‌گاه و نی ایست‌گاه اتوبوس را برای خواهان و برادران جدا کردند. این عمل بی‌احترامی به شخصیت دانش‌جو است. مگر در محیط علمی قرار است چه کاری صورت بگیرد که این‌گونه مسئولان از ارتباط ما در هراسند؟».

تهدید خاتمی به کناره‌گیری

محمدخاتمی در روز یک‌شنبه ۱۵ اردیبهشت ۸۱ در تالار حافظیه تهران در مراسم معلمان نمونه کشور به تشریح وضعیت سیاست کشور پرداخت و از مشکلات پیش‌رو سخن گفت. او در این رابطه گفت: «در مسیر تحقق اصول و شعارهای دولت، مشکلاتی وجود دارد که یا از سر اختلاف سلیقه است و یا ناشی از جفاهای افرادی که پشت‌پرده طور دیگری فکر می‌کنند و به خود اجازه می‌دهند بر رأی و خواست مردم، هرکاری انجام دهند» و سپس افزود: «جامعه ما در آستانه آشفتگی قرار دارد و من با وجود گلایه‌ها، نمی‌خواهم جامعه را آشفته کنم چون هرچه جامعه کم‌تر آشوب‌زده، بحرانی و هیجان‌زده باشد، مطمئن‌تر می‌توان به اهداف و اصلاح‌طلبی ملت شریف ایران رسید». او سپس تهدید کرد: «اگر نتوانستیم خواست ملت را برآورده کنیم، مردم ما را می‌پذیرند و اگر نتوانستیم، کنار خواهیم رفت و ملت، خود، راهش را ادامه خواهد داد». و سپس تأکید کرد: «اگر احساس کنیم دولت از مسیر تحقق اهداف انقلاب و جنبش اصلاح‌طلبی ملت ایران ذره‌ای منحرف شده است، لحظه‌ای در مسئولیت ریاست جمهوری نخواهم ماند». او سپس با حمله به تمامیت‌خواهان گفت: «پاس داشتن حرکت خون‌شهبندان، رعایت

قانون اساسی است، نه این که افرادی به خود اجازه دهند هر کاری دلشان خواست انجام دهند و در مقابل هیچ کس و هیچ چیز، پاسخگو نباشند».

سخن‌گوی دولت و سخنان خاتمی

به دنبال سخنان محمدخاتمی و تهدید به استعفاء، عبدالله‌رمضان‌زاده سخن‌گوی دولت در میان خبرنگاران در روز چهارشنبه ۱۸ اردیبهشت به جنبه‌هایی از این سخنان پرداخت و گفت: «سیدمحمدخاتمی رئیس‌جمهوری ایران تا چندی دیگر و کم‌کم عوامل پشت‌پرده‌ای که مانع از برنامه‌های اصلاحی او هستند و بحران‌آفرینی می‌کنند را معرفی خواهد کرد» و سپس افزود: «ایشان بر اساس میثاقی که با مردم بسته‌اند، خود را موظف می‌دانند در صورت عدم تحقق وعده‌های خود از کار کنار بروند زیرا دل‌بستگی‌ای به قدرت ندارند و این قدرت را تنها ناشی از خواست و اراده مردم می‌دانند، در همین راستا نیز مایل بودند در سخنان اخیر خود دغدغه‌های خویش را با مردم بازگو کنند». رمضان‌زاده سپس در پاسخ به سئوالی از روزنامه «رسالت» گفت: «اظهارات اخیر خاتمی کاملاً جدی بوده و ایشان مطابق با مسائل اجتماعی و اقتصادی موجود و در اشاره به دست‌های پشت‌پرده‌ای بود که در مخالفت با خواست مردم دست به اعمالی مخالف مصالح عمومی می‌زنند».

تصویب نهایی طرح ممنوعیت شکنجه در مجلس اسلامی

روز چهارشنبه ۱۸ اردیبهشت ۸۱ مجلس شورای اسلامی در شور دوم به طرح ممنوعیت شکنجه رأی داد و آن را به شورای نگهبان فرستاد. بر اساس این طرح «هرگونه اذیت و آزار بدنی زندانی برای گرفتن اقرار، چشم‌بند زدن به زندانی در محیط زندان یا بازداشت‌گاه، بازجویی در شب، بی‌خوابی دادن به زندانی، فحاشی و به کار بردن کلمات رکیک، توهین و یا تحقیر زندانی و انجام اقداماتی که عرفاً اعمال فشار روانی تلقی می‌شود» از مصادیق شکنجه به شمار می‌آیند. در ماده‌ای از این طرح آمده است: «کلیدیه اقرار و اعترافاتی که بدون رعایت مفاد این قانون از متهم اخذ شده و در دادگاه از طرف وی مورد انکار قرار گیرد، در صورت عدم وجود ادله و قرائن قابل قبول دیگر، از درجه اعتبار ساقط و از عداد دلایل خارج خواهد شد». با این حال طرح ممنوعیت شکنجه با استثناءهای گسترده‌ای نیز همراه شده است. در بندی از این طرح آمده است: «فعالیت در شبکه‌های قاچاق مواد مخدر، هرگونه اقدام مسلحانه، گروگان‌گیری و آدم‌ربایی، جاسوسی به نفع بیگانگان و عضویت در گروه‌های محارب از جمله مواردی است که با قرار رئیس شعبه دادگاه رسیدگی کننده می‌توان در آن محدودیت‌هایی برای زندانی اعمال داشت». در این طرح هم‌چنین شورای «نظارت بر نحوه رفتار با زندانیان» پیش‌بینی شده است که از سه نماینده قوه قضاییه، سه نماینده قوه مقننه و سه نماینده قوه مجریه تشکیل خواهد شد.

تغییری در رفتار جناح راست به وجود نیامده است

ابوالقاسم سرحدی زاده نماینده تهران مجلس شورای اسلامی در روز شنبه ۱۴ فروردین ۸۱ پیرامون زمزمه‌هایی پیرامون تغییر رفتار جناح راست گفت: «اگر از شدت برخوردهای کاسته شده است، تنها به دلیل مسائل و تهدیدات خارجی است. تهدیدات خارجی علیه ایران، سبب به فکر افتادن برخی از عناصر دل‌سوز کشور شده است که از شدت مشکلات داخلی کم‌کنند تا اوضاع برای مقابله خارجی مناسب شود». او سپس ضمن ابراز بدبینی نسبت به تغییر رفتار جناح راست گفت: «اگر قرار بود از حوادث اجتماعی و خواسته‌های عمومی پند گرفته شود، تاکنون باید صورت می‌گرفت، مردم بارها با رأی خود پیام دادند ولی علاوه بر این که تغییری حاصل نشد، اوضاع بدتر نیز شد و اکنون حتی با یک تهدید مسلم خارجی، اوضاع بهبود نمی‌یابد».

به دنبال غرق یک قایق در دریاچه مصنوعی پارک شهر و مرگ شش دختر دانش آموز در هفته گذشته، شهردار منطقه ۱۲ تهران به همراه قائم مقام خود و چهار تن از اعضای کمیسیون مزایده شهرداری به اتهام شرکت در قتل شبه عمد روانه زندان شدند. بر پایه این گزارش در ساعت ده و نیم روز پنجشنبه ۱۹ اردیبهشت ۸۱ اسداله فردی شهردار منطقه ۱۲، محمدحسین میرشکرایی قائم مقام منطقه ۱۲ شاهرها بقایی، عباس قدیری، محمدمهدی فقیه زاده و ناهید مشتاق اعضای کمیسیون مزایده در شعبه ۱۶۰۲ مجتمع امور جنایی تهران در برابر قاضی جواد اسماعیلی تحت بازجویی قرار گرفتند. بر پایه این گزارش اسداله فردی شهردار منطقه ۱۲ تهران در روز چهارشنبه ۱۸ اردیبهشت، پس از تحویل برگه بازجویی به اسماعیلی خطاب به خبرنگاران گفت: «شما قصد دارید پای بی گناهان را به زندان بازکنید! شما می خواهید متخصصان را به زندان بیاندازید! کاری می کنید که متخصصان از کشور بروند، من هم که متخصص هستم از ایران خواهم رفت». دست گیری شهردار و هم کاران او پس از آن صورت گرفت که مرگ شش دختر دانش آموز در دریاچه مصنوعی پارک شهر در هفته گذشته اعتراضات شدیدی در میان مردم برانگیخت تا جایی که محمدخاتمی ضمن تسلیت به خانواده قربانیان پیرامون اقدامات ضروری در این رابطه در روز یکشنبه ۱۵ اردیبهشت ۸۱ گفت: « امیدوارم با فعالیت کمیته ویژه، علل و عوامل و احیاناً نارسایی ها و قصورها و تقصیرها شناسایی شود تا بتوانیم با مسئولیت بیش تر در آینده از بروز چنین مواردی جلوگیری کنیم».

دوبرابر شده دختران فراری در اصفهان

روزنامه محلی «نسل فردا» چاپ اصفهان به نقل از رئیس سازمان به زیستی این استان نوشت: «مقایسه آمار سال ۷۹ و ۸۰ نشان می دهد که آمار دختران فراری در این استان دو برابر شده است» او مهم ترین دلایل فرار دختران از خانه را «طلاق، اعتیاد، مشکلات خانوادگی، فرهنگی و اقتصادی ذکر کرده و بیش تر این دختران را دارای سن ۲۰ تا ۲۵ سال» دانست.